ECLI:LV:AT:2023:1221.A420271221.24.L
Lieta Nr. A420271221, SKA-1007/2023
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2023.gada 21.decembrī

[1] Senātā saņemta /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/, /pers. G/ un /pers. H/ kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2023.gada 12.oktobra spriedumu, ar kuru noraidīts pieteikums par Ministru kabineta 2021.gada 9.oktobra rīkojuma Nr. 720 „Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" 5.3.apakšpunkta atzīšanu par prettiesisku un /pers. C/, /pers. D/ un /pers. G/ pieteikums par zaudējumu atlīdzināšanu.

Tiesa pievienojās pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un atzina, ka no Ministru kabineta rīkojuma 5.3.apakšpunkta izrietošais ierobežojums valsts un pašvaldības institūcijas darbiniekam turpināt veikt darba pienākumus, ja viņam nav vakcinēšanās vai pārslimošanas sertifikāta, ir noteikts saskaņā ar likumu, tam ir leģitīms mērķis – aizsargāt citu cilvēku veselību un tiesības, proti, sabiedrības epidemioloģiskās drošības aizsardzība, kas saistās ar infekcijas izplatības ierobežošanu, vienlaikus sabiedrības interesēs nodrošinot svarīgu valsts funkciju un pakalpojumu nepārtrauktību, un tas ir samērīgs attiecībā uz pieteicējiem. Tā kā tiesa nekonstatēja prettiesisku administratīvo aktu, tiesa noraidīja arī atlīdzinājuma prasījumu.

[2] Kasācijas sūdzībā plaši izvērsts pieteicēju viedoklis par to, ka tiesa nav izvērtējusi Ministru kabineta rīkojuma 5.3.apakšpunkta samērīgumu un ka tiesa secinājumus par pieteicēju pamattiesību ierobežojumu balstījusi uz pieņēmumu pamata. Spriedumā neesot izvērstas tiesas argumentācijas, kas pamatotu ar Ministru kabineta rīkojuma 5.3.apakšpunktu noteikto cilvēktiesību ierobežojumu proporcionalitāti un atbilstību vienlīdzības principam, tādēļ pieteicēji lūdz Senātu šādu izvērtējumu veikt.

Senāts 2023.gada 31.maija spriedumā lietā Nr. SKA?364/2023 (ECLI:LV:AT:2023:0531.A420247221.20.S) jau ir detalizēti izvērtējis Ministru kabineta rīkojuma 5.3.apakšpunkta tiesiskumu un aplūkojis visus tos tiesību jautājumus, kas minēti kasācijas sūdzībā. Senatoru kolēģija konstatē, ka apgabaltiesa, tostarp pievienojoties rajona tiesas sprieduma motivācijai, atbilstoši minētajam Senāta spriedumam ir pārbaudījusi pieteicēju pamattiesību ierobežojuma tiesiskumu un secinājusi, ka tas ir noteikts likumā, tam ir leģitīms mērķis un tas ir samērīgs. Rajona tiesa, kuras sprieduma motivācijai apgabaltiesa ir pievienojusies, ir vērtējusi informāciju, kas balstīta tobrīd pieejamos zinātniskajos datos, un atzinusi, ka Ministru kabineta rīkojuma spēkā esības laikā nebija efektīvāka veida, kā ierobežot Covid-19 infekcijas izplatīšanos. Senatoru kolēģija vērš uzmanību uz minētajā Senāta spriedumā atzīto, ka tiesas kompetencē nav lemt par tādiem jautājumiem, kas ir strīdīgi no zinātniskā viedokļa, bet gan lemt, vai Ministru kabinets rīkojās pareizi atbilstoši tajā brīdī pieejamai informācijai un tajā brīdī esošajiem zinātniskajiem uzskatiem. Ņemot vērā, ka no zinātniskā viedokļa vakcinācija tika atzīta par visefektīvāko veidu, kā apkarot epidēmiju, jo tajā brīdī nebija citas alternatīvas, Ministru kabinets pareizi izvēlējās vakcināciju kā atbilstošāko līdzekli, kā vismazāk ierobežot cilvēku tiesības uz privāto dzīvi un tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un samērot tās ar citu cilvēku tiesībām uz veselību (*Senāta sprieduma 26.punkts*).

Savukārt kasācijas sūdzībā nav argumentu, kas dotu pamatu apšaubīt tiesas secināto. Pieteicēji nav arī minējuši tādus apstākļus, kas norādītu uz vienlīdzības principa pārkāpumu attiecībā uz pieteicējiem. Tas, ka pieteicēji nepiekrīt tobrīd vadošajiem zinātniskajiem uzskatiem un turpina paust savu pārliecību par vakcināciju, pats par sevi neliecina par tiesas pieļautām kļūdām un nevar būt pamats kasācijas tiesvedības ierosināšanai.

[3] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka Ministru kabinets esot atzinis, ka rīkojuma 5.3.apakšpunktā iekļautais regulējums ir politisks lēmums, kas izkristalizējies Ministru kabineta Krīzes vadības padomes 2021.gada 7.oktobra sēdē un apstiprināts Ministru kabineta 8.oktobra ārkārtas sēdē. Tiesa esot nonākusi pretrunā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta trešās daļas 4.punktu, kurā norādīts, ka politisks lēmums nav administratīvais akts. Tiesa ir atzinusi par tiesisku administratīvo aktu, kura vienīgais pamatojums un alternatīvu izvērtējums esot politisks lēmums. Tas neatbilstot patvaļas aizlieguma principam un Administratīvā procesa likuma 65. un 66.pantam.

Minētais kasācijas sūdzības arguments nav pamatots, jo Ministru kabineta rīkojuma 5.3.apakšpunktā ir ietverts vispārīgais administratīvas akts, kas regulēja personu nodarbinātību ārkārtējās situācijas laikā. Senāts jau ir atzinis, ka tieši Ministru kabinets varēja novērtēt, kāda apjoma ierobežojumus nepieciešams ieviest šādā situācijā, un izdot attiecīgu vispārīgo administratīvo aktu apdraudējuma novēršanai (*Senāta sprieduma lietā Nr. SKA-364/2023 15.punkts*). To spriedumā pamatoti norādījusi arī apgabaltiesa.

[4] Rezumējot minēto, kasācijas sūdzības argumenti nerada šaubas par apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu. Izskatāmajai lietai arī nav nozīmes judikatūras veidošanā. Tas ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/, /pers. G/ un /pers. H/ kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2023.gada 12.oktobra spriedumu;

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore I. Freimane Senatore I. Višķere Senatore R. Vīduša